TÖÖTURUAMET
ESTONIAN LABOUR MARKET BOARD

Lp Kaie Karniol
Riigikontroll
Narva mnt 11a
15013 TALLINN

Teie 16.07.2004 nr 2-7.1-FA/04/1044

Meie 27.07.2004 nr 1-7.3/301-1

Tööturuameti seisukohad ja abinõude plaan kontrollaruande eelnõule "Tööturuameti ja tema kohalike asutuste majandustegevus 2003.aastal"

2.1. Raamatupidamisarvestuse üldine korraldus

Raamatupidamisarvestuse reguleerimine

Riigikontrolli hinnangul ei vastanud Tööturuameti ja tema kohalike asutuste (tööhõiveametite) raamatupidamisarvestuse korraldus 2003. aastal paljudel juhtudel raamatupidamise seaduses, üldeeskirjas[1], Raamatupidamise Toimkonna juhendites ja rahandusministri määrustes sätestatud nõuetele. Asutuste poolt kasutatavad protseduurid ei ole piisavad tagamaks raamatupidamisarvestuse andmete õiget kajastamist. Samas koostatakse nende andmete alusel raamatupidamise aastaaruanded. Peamise puudusena näeme siin Sotsiaalministeeriumi ja Tööturuameti tegematajätmisi raamatupidamisarvestuse korralduse ja muude sisekontrollisüsteemide rakendamise koordineerimisel. Näiteks:

- Raamatupidamise sise-eeskirjad olid ebapiisavad ja mõnedes tööhõiveametites puudusid. Seega ei ole tagatud raamatupidamisarvestuse korraldamine ühtsete põhimõtete kohaselt. Seetõttu tehti osades tööhõiveametites[2] raamatupidamist kassapõhiselt nõutud tekkepõhise asemel, mis on vastuolus raamatupidamisarvestust reguleeriva seadusandlusega.
- Raamatupidamisarvestust peetakse erinevates raamatupidamisprogrammides[3], mis samuti ei taga ühtsete arvestuspõhimõtete kasutamist. Tööhõiveametite raamatupidajad märkisid probleemina sisesuhtluse ja info levimise nõrkust. Viimane väljendub selles, et muudatustest, korraldustest jne saadakse (kui saadakse) teada hilinenult ja omavahel (tööhõiveametid) suheldes. Samuti ei ole tööhõiveametid saanud piisavat tuge näiteks raamatupidamisprogrammi EEVA juurutamisel ja erialast nõu küsida (konsulteerida) pole kellegagi. Samuti puuduvad paljudes küsimustes ühtsed seisukohad.

RIIGIKONTROLL
Kuupäev Reg nr
02.08.2004 2-7.1-FA/04/1044-2

Tööturuamet
Estonian Labour Market Board
Luha 16, 10129, Tallinn

Tel: (0) 625 77 00, faks: (0) 625 77 02
e-mail: tta@tta.ee, http://www.tta.ee

Reg. Nr: 70005364
a/a 10052003687002
Eesti Ühispank

Tööturuameti seisukoht:
Raamatupidamistarkvara Eeva kasutuslitsentsi omavad Tööturuamet ja tööhõiveametid 1998. aastast. Algselt viidi läbi ka vastavasisuline koolitus. OÜ Eetasoft sõlmitud lepinguga oli kindlustatud ka raamatupidamistarkvara kaugtugi st. igapäevane tugi - programmi kasutamisel tekkivate küsimuste lahendamine, konsultatsioonid e-maili ja telefoni teel. Planeeritud oli ühtse programmi kasutamine Tööturuametis ja kohalikes tööhõiveametites. Tööhõiveameti tegevust juhib tööhõiveameti direktor - kinnitab Tööhõiveameti sisekorraeeskirja, asjaajamiskorra ja raamatupidamise sise-eeskirja sh. kasutatava raamatupidamisprogrammi.

Raamatupidamisprogrammi juurutamisel olid kaasatud tööhõiveametid – 2003 aasatal toimus tööhõiveametite raamatupidajatele kahepäevane koolitus, mis sisaldas Eeva programmi süvendatud õppimist ja programmi võimaluste kasutamist.

Alates 2004.aasta 1.jaanuarist on Tööturuameti ja tema koosseisu kuuluvate kohalike tööhõiveametite raamatupidamine korraldatud tsentraalselt Tööturuameti haldusosakonnas (TTA peadirektori 31. detsembri 2003.a. käskkiri nr 1-2.1/ 72). Olukord nõudis põhimõttelisi muudatusi. 2003 aastal kehtinud raamatupidamise sise-eeskirjade asemel on 2004. aasta raamatupidamise korraldamise aluseks välja töötatud ja kinnitatud uus raamatupidamise sise-eeskiri. Sise-eeskirjade väljatöötamisel oli 2003a. oktoobris kaasatud Sotsiaalministeeriumi endine pearaamatupidaja Riina Virkus ja sise-eeskiri oli tema poolt heakskiidetud. Tööturuameti raamatupidamises kasutatakse arvestuspõhimõtteid ning informatsiooni esitlusviisi kooskõlas Eesti Vabariigis kehtivast raamatupidamise seaduses sätestatud nõuetest ja alusprintsiipidest ja järgides head raamatupidamistava. TTA raamatupidamise korraldus tagab aktuaalse, olulise, objektiivse ja võrreldava informatsiooni saamise finantsseisundist, majandustulemustest ja rahavoogudest.

Kasutatakse raamatupidamisprogrammi Eeva.

2003. aasta raamatupidamisaruanded

Meile antud selgituste kohaselt koostati Tööturuametis saldoandmike ja lisa 1a andmetest koondid tööhõiveametite ja Tööturuameti vastavate aruanderidade summeerimise teel. Koondsaldoandmiku ja lisa 1A andmed sisestas Rahandusministeeriumi infosüsteemi Tööturuamet. Tööturuamet ei kontrollinud enne nimetatud koondite koostamist tööhõiveametite poolt esitatud saldoandmike õigsust, mistõttu tuli hiljem teha infosüsteemi sisestatud andmetes mitmeid parandusi. Tehtud parandusi ei dokumenteeritud (st miks ja millise asutuse aruannet parandati) ja seetõttu ei ole võimalik saada ülevaatlikku informatsiooni koondsaldoandmiku lülitatud algandmete kohta asutuste lõikes. Seetõttu ei saa me olla kindlad, kas kõik Tööturuameti ja tööhõiveametite poolt esitatud bilansilised andmed on kajastatud koondaruandes.

Tööturuameti seisukoht:
Tööhõiveametid ja Tööturuamet ei kasutanud 2003 aastal ühtses võrgus olevat raamatupidamisprogrammi, seetõttu sisuline kontrollimine andmebaasist on võimalik ainult kohtadel. Tööhõiveametitel oli 2003 aastal kohustus korraldada oma

raamatupidamisarvestust kohtadel iseseisva raamatupidamiskohustuslasena. Saldoandmike õigsuse kontroll toimus tööhõiveametites kohapeal. Paranduste aluseks Ecxseli tabelites tööhõiveametite poolt saadetud saldoandmike koondid, kus on näha muudatused ja mis põhjusel parandatud. Osa parandusi on tehtud seoses auditi käigus audiitori poolt tehtud märkustega.

Sisemiste regulatsioonide järgimine

Mitmel juhul ei järgitud asutuses kehtestatud sisemisi protseduurireegleid:

Tööturuamet on hüvitanud 2003. aastal Tööturuameti ja tööhõiveametite töötajatele avalduste ja esitatud arvete alusel prillide maksumusest kuni 1000 krooni. Tööturuameti peadirektori käskkiri[4] näeb ette, et hüvitise väljamakse kinnitab peadirektor, kuid tegelikkuses on kõik töötajate avaldused prillide hüvitamiseks kinnitanud Tööturuameti haldusosakonna spetsialistid. Seega sisekontrollisüsteem ei toimi, kuna ei järgita asutusesiseselt kinnitatud reegleid.

Tööturuamet ei järgi kehtivaid raamatupidamise sise-eeskirju, mille kohaselt kinnitab avansiaruanded pearaamatupidaja ja peadirektor[5]. Tuvastasime, et 2003 avansiaruannetel jaanuarist oktoobrini puuduvad peadirektori kinnitused. Seega sisekontrollisüsteem ei toimi.

Tööturuameti seisukoht:
Alates 01.01.2004 on vastavalt riigi raamatupidamise eeskirjale (§15) tõhustatud sisekontrollisüsteemi. Algdokumendid on enne ülekande tegemist kontrollitud volitatud isiku ja kontrollija poolt. Kontrollija veendu, et volitatud isik on märkinud dokumendile kulu akllika ja artikli ning märgib dokumendile oma nime, kontrollimise kuupäeva ja allkirja. Volitatud isikud kinnitab TTA peadirektor oma käskkirjaga. Volitatud isikuks ei tohi olla pearaamatupidaja, haldusosakonna nõunik riigieelarve küsimustes, kontrolör ega teised raamatupidajad. Kontrollijaks on raamatupidajad vastavalt ametijuhenditega nendele sätestatud ülesannetele.
Rahalised ülekanded on peadirektori ja pearaamatupidaja poolt kinnitatud. Pearaamatupidaja kontrollib, et dokumendid on volitatud isiku ja kontrollija poolt allkirjastatud.
Kõik rahalised ülekanded kinnitab peadirektor, pärast seda, kui volitatud isik, raamatupidaja ja pearaamatupidaja on dokumendi kontrollinud.
Elektrooniliste ülekannete tegemiseks on jaotatud õigused nii, et ülekannet sisestav raamatupidaja on erinev ülekannet aktsepteerivast raamatupidajast. Vastav õiguste jaotus kehtestatakse ametijuhendiga.
Kontrollimise ahel välistab võimaluse, et ei peeta kinni raamatupidamise sise-eeskirjadest.

Auditeerimisel selgus ka, et raamatupidamisregistritesse kirjendatud andmed ei ole hävimise eest piisavalt kaitstud. Nii on saanud võimalikuks Tööturuametis 2002 ja Ida-Virumaa Tööhõiveametis 2003. aastal raamatupidamisprogrammis kannete osaline kustumine.

Tööturuameti seisukoht:
Turvalisuse tagamiseks on alates 01.01 2004 a erinevatel töökohtadel töötamiseks antud ainult ametijuhendist tulenevalt vajalikud õigused ja töökohal programmi sisenemiseks on kasutusel paroolid. Varukoopiat programmist tehakse alates 2004 aasta 2. jaanuarist iga tööpäeva lõpus või sagedamini vastavalt vajadusele.

2.2. Kassa ja pangatehingute arvestus

- Krediitkaartide kontrollimisel leidsime, et Tööturuametil oli 2003. aastal kasutuses kolm krediitkaarti[6]. Vaatamata Tööturuametis kehtestatud pangakaardi kasutamise korrale[7], mille kohaselt tuleb kaardi kasutajal esitada haldusosakonnale kaardi kasutamise kohta aruanne, seda tehtud ei olnud. Nimetatud kord aga ei määratle, mis kuupäevaks ja millisel kujul aruanne tuleb esitada. Pistelisel kontrollimisel leidsime ka, et osade krediitkaartiga sooritatud maksete kohta (kokku summas 3785 krooni) ei olnud meile esitada kuludokumente.

Tööturuameti seisukoht:
Tööturuametis 01.01.2004 kehtima hakanud raamatupidamise sise-eeskiri määratleb aruande esitamise tähtaja ja vormi. Kulu tegemisel krediitkaardiga tuleb viie päeva jooksul esitada raamatupidamisele kuludokumendid koos majanduskulude aruandega (Majanduskulude aruanne - lisa 6). Täiendavate krediit – ja deebetkaartide kasutuselevõtmine teiste isikute poolt tuleb vormistada käskkirjaga, kus on märgitud kulutaja, kulu tegemise aeg, eesmärk ja kulu suurus.

Auditi lõppedes on Tööturuameti raamatupidamine veelkord kontrollinud krediitkaardi maksete kuludokumentide puudumist või olemasolu. Raamatupidamisele on jäänud esitamata kuludokumendid summas 781.00 krooni (15.01.2003) ja summas 70.50 krooni (01.07.2003). Seoses vajadusega pidada dokumentide üle arvestust erinevate allikate, projektide ja alajaotuste lõikes, on dokumendid köidetud erinevatesse kaustadesse ja kiirel ülevaatel ei ole märgatud kõiki olemasolevaid dokumente. Nii on praeguse seisuga edastatud Riigikontrollile arve majutuse eest 11.10.2003 summas 1381,07 krooni. Kontrollimine jätkub kuni 15.08.2004.

2.3. Nõuete, ettemaksete ja kohustuste inventeerimine

- Kontrollimisel selgus, et tarnijate võlgade arvestamise raamatupidamiskontol olid kajastatud mitmed maksmised, kuid arveid, milliste alusel tekkis kohustus neid maksta raamatupidamisregistris ei olnud kirjendatud.
  Selliselt raamatupidamiskirjendite tegemisel registrisse on saanud võimalikuks ka varade arvele mittevõtmine ja tehtud kulude mittekajastamine. Lisaks eeltoodule moonutab kohustuste jääki MicroLink Süsteemid OÜ kreeditarve summa 29 026 krooni kahekordne kajastamine.

Tööturuameti seisukoht:
2003 aasta raamatupidamisprogrammis näeb maksmata arveid päringuga perioodis 31.12.2002 kuni 31.12.2003, mitte päringuga perioodis 01.01.2003 – 31.12.2003.

Kreeditarvet ei ole kahekordselt kajastatud – üks kannetest on panka laekumine.

1) 31.12.2003 – Microlink väljastas arve
2) 17.01.2003 – TTA tasus arve
3) 27.06.2003 – Microlink maksis summa TTA-le tagasi
4) 04.07.2003 - Microlink väljastas TTA-le kreeditarve.

Tegemist on mittesobiva konto kasutamisega.

2.4. Nõuete ja tulude arvestus

Viivisenõuetest loobumine

Näiteks Tööturuameti ja OÜ Floripal vahel on 27.11.2002 sõlmitud kokkulepe kohaselt OÜ- l Floripal tuli tasuda rendilepingu nr.116 alusel tekkinud põhivõlg 14 898 krooni 15.jaanuariks.2003, mida on ka tehtud. Kokkuleppe järgi peale põhivõla tasumist pooltel teineteise vastu pretensioone ei ole. Vaatamata eelnimetatud kokkuleppele on Tööturuameti raamatupidamises seisuga 31.12.2003 kajastatud viivisenõudeid 27 946 krooni OÜ Floripal vastu. Kuna lepingutingimused nägid ette sanktsioone maksetega hilinemise korral, ei olnud meie hinnangul Tööturuameti peadirektoril õigust sõlmida OÜ-ga Floripal kokkulepet, mille alusel peale põhivõla tasumist ei ole lepingupooltel teineteise vastu pretensioone. Seega ei ole järgitud riigivaraseaduses sätestatud põhimõtet tehingute sooritamisel riigivaraga vältida kahju ja suurendada kasu[8]. Samuti ei ole kinni peetud riigivara kasutusse andmise korrast, mille kohaselt tuleb riigivara kasutusse andjal sisse nõuda lepingu täitmata jätmise tõttu riigile põhjustatud kahju[9].
Kuigi nimetatud viivisenõuetest loobumine on riigivara kasutusse andmise korraga vastuolus, oleks nimetatud nõuded tulnud kanda raamatupidamisarvestuses kuluks, kuna vastavalt raamatupidamisseadusele tuleb raamatupidamiskohustuslasel kõiki oma majandustehinguid dokumenteerida ning kirjendada raamatupidamisregistrites nende toimumise momendil või, kui see ei ole võimalik, siis vahetult pärast seda[10].

Tööturuameti seisukoht:
Majandustehing kirjendatakse raamatupidamisregistrites. Tähtaeg 31.september 2004.

2.5. Tehingud põhivaraga

Tööturuameti 2003. aastal kehtinud raamatupidamise sise-eeskirjade järgi ei olnud vara vastu võtnud isikutel kohustust märkida ostuarvele, kas vara on kätte saadud või varade üleandmise-vastuvõtmise aktide edastamist raamatupidamisele. Seetõttu ei ole võimalik kindlaks teha, millal on varad kätte saadud ning kas kätte saadud varad on õigeaegselt arvele võetud.

Tööturuameti seisukoht:
Alates 2004 aasta 01.jaanuarist hakkasid kehtima Tööturuametis uued raamatupidamise sise-eeskirjad, mis kehtestavad ka vara üleandmise – vastuvõtmise. Väljatöötamisel on varade kasutusse andmise kord, mis kinnitatakse 1.10.2004.a.

2.6. Arvelevõtmata kohustused

Tuvastasime, et mitmed kohustused on tööhõiveametite bilanssides seisuga 31.12.2003 kajastamata:

- Kohustusi, mis jäid seisuga 31.12.2003 maksmata ja milliseid Tööturuameti korraldusel Tööhõiveametid enda raamatupidamises ei kajastanud, tuvastasime Tööturuameti 2004. aasta jaanuarikuu maksmiste hulgas vähemalt 727,1 tuh krooni väärtuses.
- Tallinna Tööhõiveamet pole kajastatud 2003 Büroomaailma arvet 1 976 krooni. Meile põhjendati mittekajastamist asjaoluga, et arve tasus 2004 aastal Tööturuamet ja nende korraldusel selliseid arveid bilansis ei kajastata. Kontrollimisel selgus , et ka Tööturuamet ei olnud osundatud arvet kohustusena oma raamatupidamises 2003 aruandeaastal kajastanud ja seetõttu ei ole kajastatud ka kõik aruandeaasta kulud. Leiame, et Tööturuameti poolt eelnimetatud korralduse andmine, tekkepõhise arvestusprintsiibi asemel kassapõhise rakendamine, oli vastuolus raamatupidamise seaduse, hea raamatupidamistava ja eelarveliste asutuste raamatupidamist reguleerivate rahandusministri määrustega.
- Sama põhjendusega ei ole bilansipäeva seisuga Harju Tööhõiveamet oma bilansis kajastanud 34,3[11] tuh krooni väärtuses kohustusi, mis on ka saldokinnitustega inventeeritud ja seega tõendatud nende kuuluvus Harjumaa Tööhõiveametile.
- Tallinna Tööhõiveameti kohustustes pole kajastatud 2003 detsembri kuu eest tasumisele kuuluvat tööturutoetust tööandjale 6 428 krooni.

Tööturuameti seisukoht:
Kohustused inventeeritakse ja kajastatakse raamatupidamisregistrites.
Tähtaeg 30.11.2004

2.7. Maksude arvestus

Sotsiaalmaksu arvestus

Maksuameti andmetel on Ida-Virumaa Tööhõiveametil töötute sotsiaalmaksu ettemaks 3 836 525 krooni. Sama summat näitab ka raamatupidamisregister. Meile antud selgituse kohaselt on suur sotsiaalmaksu ettemaks (töötute osas) tekkinud aastatel 1997-1998. Sel perioodil oli kasutusel kaks erinevat töötute ja tööturutoetuste arvestamise programmi PHARIS ja RITAMIS, mistõttu tuli terve piirkonna sotsiaalmaksu arvestused teha käsitsi, kuna eelpoolnimetatud programmid automaatselt sotsiaalmaksu ei arvestanud. Et ei tekiks võlga maksuametile ja töötutel säiliks õigus ravikindlustusele tehti sotsiaalmaksu ettemakseid. Sotsiaalmaksu deklaratsioonid esitati maksuametile hiljem, mida aga ei võrreldud tehtud ettemaksete ega Maksuameti andmetega. Suurest sotsiaalmaksu ettemaksust teavitati korduvalt Tööturuametit[12], mille kohta aga vastust ei saadud, kuidas edaspidi toimida. Riigikontrolli hinnangul on sisekontrollisüsteemi nõrkusest tingituna saanud võimalikuks Maksuametile põhjendamatult suure ettemakse tegemine. Tööturuameti palgaprogrammi osadel palgalehtedel[13] on sotsiaalmaksuarvestus topelt ning seetõttu on raamatupidamises näidatud sotsiaalmaksukohustus tunduvalt suuremas summas. Meile põhjendati erinevuse tekkimist programmiveaga, mis 2004. a alguses parandati. Pearaamatupidaja korrigeeris Maksuametile esitatud esialgsetes deklaratsioonides olevad andmed õigeks, kuid raamatupidamises ei ole paranduskannet sotsiaalmaksukulu vähendamiseks tehtud. Seetõttu on tulemiaruandes näidatud sotsiaalmaksukulu meie arvutuste kohaselt vähemalt 294 869 krooni suurem. Sotsiaalmaksu kohustuse saldo Maksuameti andmetega vastavusse viimiseks on pearaamatupidaja teinud dokumenteerimata reguleerimiskande ülejääk-puudujääk kontole.

Vahed Maksuametiga

Auditi käigus leidsime ka , et mitmel juhul ei ühtinud Tööhõiveametite raamatupidamise andmed Maksuameti andmetega:

- Võrumaa Tööhõiveameti raamatupidamises on seisuga 31.12.2003 võrreldes Maksuameti andmetega näidatud sotsiaalmaksu kohustus 32 009 krooni suuremana ja kajastamata on 4 937 krooni sotsiaalmaksu intressi ettemaks.
- Maksuameti väljatrükk näitas seisuga 31.12.2003 on Jõgevamaa Tööhõiveameti erisoodustuste tulumaksu ettemaksu 249 krooni ja sotsiaalmaksu intressi ettemaksu 2001 krooni. Neid ei olnud kajastatud tööhõiveameti raamatupidamises kuid auditi käigus viga parandati.
- Tallinna Tööhõiveameti raamatupidamine näitab sotsiaalmaksu kohustust 10 797 krooni suuremana võrreldes Maksuameti andmetega. Vahe tuleneb Tallinna Tööhõiveameti poolt 2003 jaanuaris ja veebruaris esitatud ebatäpsete deklaratsioonide (TSD) Maksuameti poolt aktsepteerimata jätmisest.

Maksuameti väljatrükk näitas seisuga 31.12.2003 on Harjumaa Tööhõiveameti töötuskindlustusmaksu intressi ettemaksu 20 krooni ja sotsiaalmaksu intressi ettemaksu 693 krooni. Neid ei olnud kajastatud tööhõiveameti raamatupidamises kuid auditi ajal kajastati.

Tööturuameti seisukoht:
Juulis 2004 Maksu- ja Tolliameti Maksukeskustele saadetud kirjas (alates 14.juunist puuduvad Tööhõiveametite struktuurist raamatupidajate ametikohad (Sotsiaalministri 31. mai 2004. a määrus nr 52)) oleme taotlenud teha tasaarveldused

Tööhõiveametite ja Tööturuameti ettemaksete ja võlgnevuste osas ja lugeda maksude saldod Tööturuameti saldodeks.

Samas täheldasime auditi käigus, et Tööhõiveametitel on esitamata 2004. aasta käibedeklaratsioonid ja teiste maksude deklaratsioonid. Meile antud selgituste kohaselt on deklaratsioonide mitteesitamine tingitud sellest, et alates 01.01.2004 Tööturuamet korraldab tööhõiveametite raamatupidamist tsentraalselt, st teostab kõigi tööhõiveametite raamatupidamistoiminguid, kuid Maksuametis on tööhõiveametid iseseisvate asutustena maksukohustuslased ning Tööturuametil puudub õigus esitada Maksuametile andmeid.

Tööturuameti seisukoht:
Antud probleemile püüame leida lahendust koostöös Maksu- ja Tolliametiga.

2.8. Palgaarvestus

Tööturuametis on õppepuhkusel viibinud teenistujatele säilitatud keskmine töötasu 20 kalendripäevaks vastavalt ametis kinnitatud korrale[14]. Täiskasvanute koolituse seaduses[15] on sätestatud, et keskmine töötasu säilitatakse õppepuhkusel viibijale 10 päevaks ja seda ületava aja eest säilitatakse töötasu vähemalt miinimumpalga ulatuses. Riigikontrolli hinnangul ei ole riigieelarve vahendite säästlikku kasutamist arvestades põhjendatud Tööturuameti puhkuse andmise korraga kehtestada keskmise töötasu säilitamine 20 päevaks.

Tööturuameti seisukoht:
Vastavalt Tööturuameti sisekorraeeskirja p 5.9 säilitatakse tööalase või tasemekoolitusega seotud õppepuhkusel viibivale teenistujale keskmine töötasu 20 kalendripäevaks õppeaastas, ülejäänud õppepuhkuse päevadeks säilitatakse teenistujale töötasu kehtiva miinimumpalga ulatuses. Eelnimetatud punkt on sisse viidud ka Tööturuameti kohalike asutuste – tööhõiveametite – sisekorraeeskirjadesse. Vastav punkt on sisekorraeeskirjadesse sisse viidud, kuna madala ja konkurentsivõimetu palgataseme tõttu puudub võimalus värvata kvalifitseeritud spetsialiste, kuid hea tasemega spetsialistide saamiseks on otstarbekas soodustada nii tööalast – kui ka tasemeõpet. Õppepuhkust võimaldatakse keskmise palga säilitamisega 20 kalendripäevaks ainult juhul, kui teenistuja tööülesanded seda lubavad, et ta täidab oma tööülesanded enne või peale õppepuhkusel viibimist.

Jõgevamaa Tööhõiveamet ja Tööturuamet ei ole ühekordsete lisatasude maksmisel kinni pidanud Vabariigi Valitsuse poolt kehtestatud lisatasu maksmise piirangutest[16] makstes lisatasu kuus enam kui 50% ametikoha palgaastme palgamäärast. Jõgevamaa Tööhõiveametis täheldasime ka, et lisatasu maksmise käskkirjades viidatakse lisatasu maksmise aluseks olevale asutuses kehtestatud lisatasude maksmise korrale, mida tegelikult ei ole kinnitatud.

Tööturuameti seisukoht:
Vastavalt Vabariigi Valitsuse määrusele on nõutavast tulemuslikuma töö ja täiendavate teenistusülesannete täitmise eest kokku riigiteenistujale lisatasu maksmise määraks kuus kuni 50% tema ametikoha palgaastmele vastavast, lisas kehtestatud palgamäärast. Tööturuametis on seda sätet järgitud, kuid projektide raames teostatud tööde eest lisatasude väljamaksmine on toimunud ühe kalendrikuu jooksul, kuigi töid teostati pikema perioodi jooksul, ka lisatasude maksmise käskkirjas on viide perioodile, mille eest lisatasu maksti. Projektide raames tehtavate tööde maht ei ole täpselt ette ennustatav ning tööde eest on võimalik tasu maksta alles pärast tööde lõppemist ning vastavate aruannete esitamist. Siin ka põhjus, miks on pikema perioodi jooksul tehtud lisatöö eest tasu maksmine koondunud ühte kuusse. Summaarselt kuudele jaotatuna see ei ületa Vabariigi Valitsuse poolt kehtestatut.

Alates 14.06.2004.a. kehtib Tööturuameti peadirektori poolt kinnitatud palgajuhend nii Tööturuametile kui ka tema kohalikele asutustele – tööhõiveametitele.

2.9. Puhkusetasude arvestus

Tööturuameti bilansis on välja maksmata puhkusetasu kohustusena märgitud 31 593 krooni. Raamatupidaja poolt meile esitatud arvutuste kohaselt on tegelik puhkusekohustus 31.12.2003 seisuga 335 148 krooni. Seega on raamatupidamises kajastamata puhkusetasude kohustuse inventuuri andmed ja bilansis näidatud puhkusekohustust 303 555 krooni vähem, mistõttu tulemiaruandes kajastatud töötajatele väljamaksmata puhkusetasu kulu on näidatud ka väiksemana.

Tööturuameti seisukoht:
Paranduste tähtajaks on 31.august 2004.

2.10. Tööturutoetuste kajastamine

Töötururegistri programmi andmeid ei ole võimalik võrrelda raamatupidamise andmetega.
Töötururegistrisse sisestatud andmete põhjal arvutatakse abirahasid, stardirahasid, stipendiume ja muid tööturutoetusi. Arvutuste baasil moodustatakse failid, mis edastatakse raamatupidamisse vastavate maksete ülekandmiseks. Töötururegistrisse jääb info selle faili ekspordi kuupäeva kohta. Kas raha sellel päeval ka tegelikult välja maksti, töötururegistris enam ei kajastu. Tegelikult väljamakstud toetusi (see, mis on panka saadetud) näeb raamatupidamise programmis (riigikassa maksetena), seal tehakse vajadusel ka tagasimakse korraldused. Töötururegistrist ei ole aga võimalik teha päringuid näiteks seisuga 31.12.2003 tööturutoetuste saajatele määratud, kuid väljamaksmata või tööturutoetuse saajate poolt tagastamisele kuuluvate koondsummade kohta. Seega kajastatakse tööhõiveametite raamatupidamisregistrites tööturutoetused kassapõhiselt nende väljamaksmisel, mitte aga toetuste määramisel, kui tekib kohustus neid välja maksta. Samuti on raamatupidamisarvestus kassapõhine

tööturutoetuste tagasinõuete korral st raamatupidamiskanded tehakse abirahade tagasi laekumisel mitte aga tagastamisele kuuluvate summade kohta nõuete esitamisel. Viimasest tingituna puudub raamatupidamises ülevaade kui palju toetusi on mingi hetke seisuga väljamaksmata või kui palju on tööturutoetuse saajatelt tagasinõutud toetustest laekumata.
Riigikontroll leiab, et töötururegister peaks olema selliste rakendusvõimalustega, et sealt oleks võimalik saada mistahes hetke seisuga koondandmeid väljamaksmisele ning tagastamisele kuuluvate töötu abirahade ja tööturutoetuste kohta.

Tööturuameti seisukoht:
Esitatud nõue tähendab tegelikkuses tööturuteenustega seotud raamatupidamise kajastamist Teenuste Infosüsteemis (TIS). Selle lahendamiseks oleks kaks võimalust:

1) *Luua raamatupidamisprogrammi Eeva ja TIS-i vahel liides, mis võimaldab Eevast andmete kandmist TIS-i.*
   Selleks tuleks teha täiendusi Eevas ja TIS-is.
   TIS-i tuleb täiendada uue funktsionaalsusega, mis võimaldaks:
   a) tagasisidet raamatupidamise programmiga, et saada andmed töötu või tööandja arvele ülekantud summade kohta (infosüsteemis on andmed ainult arvutatud raha kohta)
   b) lisada blokk, kuhu saaks sisestada andmed tagasinõuete kohta
   c) täiendada päringuid

   Kuna on teda, et Sotsiaalministeerium plaanib raamatupidamistarkvara väljavahetamist, siis hetkel Eeva ja TIS-i sellist liidestamist ei pea mõttekaks, sest uue programmi puhul tuleks liidesed projekteerida uuesti.
   Kaudselt oleks tegu ka teenuste raamatupidamise dubleerimisega, sest detailsed andmed kajastuksid mõlemas süsteemis, mis iseenesest on ressursi raiskamine. Kui tekivad tõrked andmete ülekandel, on suurem tõenäosus ebatäpseteks andmeteks.

2) *Teostada kogu detailne teenuseid puudutav raamatupidamine TIS-i.*
   Tööturuameti raamatupidamisprogrammis kajastada ainult päeva koondsummasid, mis sisestatakse raamatupidamisprogrammi kas siis vastava liidese abil või ka käsitsi.
   Selleks oleks vaja täiendada TIS-i raamatupidamise funktsionaalsusega ja vastavate päringutega.
   Sel juhul oleks alati võimalik saada andmed detailselt ja ka koondina kätte TIS-ist ja raamatupidamisest koondina ning andmed oleksid võrreldavad.
   Kaoks ära detailandmete dubleerimine kahes süsteemis.

Kahjuks käesoleva aasta IS-de arendusi planeerides ei olnud veel sellist nõuet TIS-i arenduseks püstitatud ja hetkel sellist arendust planeeritud pole.
Arendusega seotud tööde mahtude ja summade täpsemaks kalkuleerimiseks on vaja läbi viia täpsem arenduse vajaduse analüüs ja seejärel otsustada, millises variandis ja kui kiiresti on võimalik vastav arendus ellu viia.
Olles teadlik sellisest IS-i täienduse vajadusest, püüame planeerida selle kindlasti järgmistesse IS-i arendustöödesse.

Töötururegister võimaldab sisestada töötu kohta üheaegselt kahel koolitusel osalemise. Nii on Jõgevamaa Tööhõiveameti konsultant saatnud töötu kursustele, kus ühe kursuse viimane ja teise kursuse esimene õppepäev on kattuvad.

Jõgevamaa Tööhõiveamet on maksnud tööturegistri programmis moodustatud faili alusel 1080 krooni Valgamaa Tööhõiveameti tööturuteenuste eest, mis on saanud võimalikuks meile antud selgituste kohaselt töötururegistri programmis sisaldunud vigade tõttu. Riigikontrolli hinnangul ei toimi sisekontrollisüsteem piisavalt kindlustandvalt kuna nimetatud viga tööhõiveamet ise ei olnud avastanud.

Tööturuameti seisukoht:
Tegemist võis olla süsteemi juurutamise algul olnud vead mida hetkel küll ei tea süsteemil olevat.

Omandireformi reservfondist eraldatud summadest tööandjale välja makstavate tööturutoetuste puhul ei ole võimalik sisestada töötaja tööaja-palgatõendi andmeid tööotsijate ja tööturuteenuste riiklikku registrisse. Seetõttu ei ole Jõgevamaa Tööhõiveamet tööandjate poolt esitatud tõendite alusel, millelt on näha, et töötaja ei ole töötanud täistööajaga, välja arvutanud tööturutoetuse suurust vastavalt töötatud ajale. Tööandjale on makstud sama summa, mis märgitud tööaja-palgatõendil arvestatud töötasuna. Tööturuteenuse seaduse järgi on tööturutoetuse suurus määratud täistööajaga töölerakendamise korral[17]. Leiame, et kui töötajad ei töötanud täistööajaga, siis tuleb teha toetuse makse suuruse välja selgitamiseks ümberarvestus. Vältimaks selliste vigade teket, tuleks Tööturuametil võimaldada sisestada tööotsijate ja tööturuteenuste riiklikku registrisse ka eelarveväliste vahendite arvelt välja makstavate teenuste algandmed, mille alusel arvutab registriprogramm väljamaksete suuruse.

Tööturuameti seisukoht:
Tööturutoetuse puhul peab Teenuste IS-i sisestama töötatud tunnid ja vastavalt sellele arvutab programm ise vastava toetuse summa. Summat endal sisestada programm ei võimalda. Seega ei ole see IS-i viga, vaid võis olla Jõgevamaa Tööhõiveameti töötaja eksimus.
Tegemist võis olla ka süsteemi juurutamise käigus tekkinud veaga mida hetkel küll ei tea süsteemil olevat.

2.12. Riigivara kasutada andmine

Tööturuametil oli seisuga 31.12.2003 aasta 15 kehtivat rendilepingut Luha tn 16 hoones kokku 1 426 m^2 pinna välja rentimiseks.

Tööturuameti seisukoht:
Tööturuameti bilansis ei ole enam vara mida rendile anda. Vara on üle antud Sotsiaalministeeriumile.

2.13. Riigieelarve vahendite kasutamine

Kontrollimise käigus tuvastasime, et mitmel juhul on Tööhõiveametid teinud makseid vale eelarveklassifikaatori arvel, ei ole kinni peetud tulude riigieelarvesse kandmise korrast, samuti on eelarvevahendeid kasutatud selleks mitte ette nähtud sihtotstarbel:

Tööturuameti seisukoht:
Tööturuametis 01.01.2004 kehtima hakanud raamatupidamise sise-eeskirjades on kehtestatud, et raamatupidamislik tulu- ja kuluarvestussüsteem põhineb vastutuskeskustel. Vastutuskeskus on organisatsiooni struktuuriüksus, tööhõiveamet, fond või projekt, mille juht on vastutav kindla valdkonna tulemuste ja selleks ettenähtud eelarve täpse täitmise eest. Vastutuskeskuste arv ja struktuur võivad aastati varieeruda.
Üldjuhul on vastutuskeskuse või tegevusvaldkonna juht volitatud isikuks.
Volitatud isik märgib kuludokumendile finantseerimise allika koos eelarve klassifikaatori koodiga.
Raamatupidaja peab dokumentide kontrollimisel ja ülekandedokumentide ettevalmistamisel tagama raamatupidamiskontode ja eelarve klassifikaatori koodide õigsuse.

Harjumaa Tööhõiveamet ei ole pidanud arvestust majandustegevusest laekuvate tulude ja nende saamiseks tehtavate kulude lõikes ja seetõttu on saanud võimalikuks, et kuluarved on tasutud riigieelarve rahaliste vahendite arvel (kuluallikas 1[18]), mitte aga majandustegevusest laekunud tulude arvel (kuluallikas 3[19]). Seega on rikutud riigieelarve seadust. Nimetatud ebaõige arvestuse tõttu on Harjumaa Tööhõiveametil olnud võimalik osta ametiriideid, mida on kohustus tööülesandeid täites kanda[20]. Auditi käigus ei tuvastatud soetatud ametiriiete kandmist tööülesandeid täites seetõttu oleme arvamusel, et tehtud 10 030 kroonine kulutus ei ole põhjendatud ning leiame, et nimetatud kulu tuleb käsitleda erisoodustusena .

Tööturuameti seisukoht:
Auditi ajal töötas ruumis ka 2 uut ametnikku, kellele ei ole ostetud ametiriideid ning osakondi ei külastatu. Kkuna aga auditi ajal pakkisid ametnikud uutesse ruumidesse kolimiseks asju ja pintsakud hetkel seljas polnud, siis võis jääda mulje, et ametiriideid ei kanta. Toohõiveametis on ametiriiete kandmine kohustuslik ja seda ka tehakse ning kanti ka auditi käigus.

2.14. Korraldamata riigihanked

Riigihangete korraldamise osas puudub funktsioneeriv sisekontrollisüsteem. Tööturukoolituse koolitusteenuste ostmisel ei ole kinni peetud riigihangete seaduses kehtestatud piirmääradest[21], mille kohaselt riigihange on vajalik korraldada, kui

[18] Rahandusministri 14.01.2003. a määrus nr 9
[19] Rahandusministri 14.01.2003. a määrus nr 9
[20] Harjumaa Tööhõiveameti direktori kt. 21.11.2003 käskkiri nr 26
[21] Riigihangete seadus 19.10.2000.a § 2

eeldatav maksumus aasta arvestuses koos käibemaksuga on asja ostmise või teenuse tellimise korral 100 000 krooni ja üle selle.

Tööturuameti seisukoht:
Tööturuamet palkab tööle spetsialisti, kes hakkab korraldama tsentraalselt kõiki Riigihankeid.

2.15. Muud tähelepanekud

Tallinna Tööhõiveamet ei olnud seisuga 31.12.2003.a lõpetanud endiste töötajate allkirjaõigust[22] Eesti Ühispangas olevate Tallinna Tööhõiveameti pangakontodel tehingute sooritamiseks. Meie hinnangul ei ole sisekontrollisüsteem pangakontode osas piisav (kuigi allkirja kombinatsioon on A + B), kuna võimaldab juurdepääsu rahalistele vahenditele selleks mittevolitatud isikutel ning loob potentsiaalse võimaluse rahaliste vahendite ebasihipäraseks või väärkasutamiseks.

Tööturuameti seisukoht:
Endiste töötajate allkirjaõigused on lõpetatud 2004.aastal (kuid selleks ajaks oli raamatupidamine tsentraliseeritud ja juurdepääs pangakontodele kõrvalistel isikutel ei olnud võimalik)
Allkirjaõiguse avatuna hoidmine on rohkem tehniline viga, sest riigikassas oli allkirjaõigus lõpetatud koos töötajate vastavalt töökohalt lahkumisega.

Tööturuameti seisukoht:
Raamatupidamisõiendite vormistamine, korrigeerimiskannete ülevaatamine, parandamine, võrdluste tegemine, ettemaksete ja võlgnevuste inventeeriminet toimub 2004. eelarveaasta jooksul. Täpsemad tähtajad on selgitamisel.

Riigikontroll teeb sotsiaalministrile järgmised ettepanekud:

- Viia raamatupidamisarvestus vastavusse raamatupidamisseaduses ja rahandusministri määrustes sätestatud nõuetega.

Tööturuameti abinõude plaan:
Alates 2004.aasta 1.jaanuarist on Tööturuameti ja tema koosseisu kuuluvate kohalike tööhõiveametite raamatupidamine korraldatud tsentraalselt Tööturuameti haldusosakonnas (TTA peadirektori 31. detsembri 2003.a. käskkiri nr 1-2.1/ 72). 2003 aastal kehtinud raamatupidamise sise-eeskirjade asemel on 2004. aasta raamatupidamise korraldamise aluseks välja töötatud ja kinnitatud uus raamatupidamise sise-eeskiri. Sise-eeskirjade väljatöötamisel oli 2003a. oktoobris kaasatud Sotsiaalministeeriumi endine pearaamatupidaja Riina Virkus ja sise-eeskiri oli tema poolt heakskiidetud.

Tööturuameti raamatupidamises kasutatakse arvestuspõhimõtteid ning informatsiooni esitlusviisi kooskõlas Eesti Vabariigis kehtivast raamatupidamise seaduses sätestatud nõuetest ja alusprintsiipidest, rahandusministri määrustes sätestatud nõuetega ja järgides head raamatupidamistava. TTA raamatupidamise korraldus tagab aktuaalse, olulise, objektiivse ja võrreldava informatsiooni saamise finantsseisundist, majandustulemustest ja rahavoogudest.

- Võtta bilansis arvele tegelikult olemasolevad varad ning korraldada varade arvestus vastavalt raamatupidamise seaduses ja rahandusministri määrustes kehtestatud nõuetele.

Tööturuameti abinõude plaan:
Toimub varade arvelevõtmine ja arvestuse korraldamine.
Tähtaeg 30.september 2004

- Inventeerida nõuded ja kohustused järgmise aruandeperioodi alguse seisuga täies mahus.

Tööturuameti abinõude plaan:
Nõuete ja kohustuse inventeerimise tähtaeg 30. september 2004.

- Rakendada meetmeid võlgnikelt rendivõlgade sissenõudmiseks.

Tööturuameti abinõude plaan:
Vastavalt 2004.aasta 1.jaanuarist kehtima hakanud Tööturuameti raamatupidamise sise-eeskirjadele jälgitakse nõuete laekumis tähtaegu majandusarvestuse programmis EEVA. Kui nõude laekumise tähtajast on möödunud 14 päeva, teavitab raamatupidaja võlgnikku telefoni teel ja üritab välja selgitada võlgnevuse põhjused. Kui sellest hoolimata on nõude laekumise tähtajast möödunud 30 päeva teavitab raamatupidaja võlgnikku kirja teel. 45 päeva möödumisel maksetähtajast teavitab raamatupidaja võlgnikku uuesti kirja teel. 60 päeva möödumisel teavitab raamatupidaja võlgnikust haldusosakonna juhatajat kes tutvub asjaoludega ja langetab otsuse nõude laekumise tõenäosuse kohta. Edasi tegeleb võla sissenõudmisega haldusosakonna juhataja tehes vajadusel ettepaneku nõude lootusetuks tunnistamise kohta.

- Rakendada meetmeid riigile kahjulike rendilepingute muutmiseks või lõpetamiseks.

Tööturuameti abinõude plaan:
Rendilepingud on üleantud Sotsiaalministeeriumile.

- Selgitada kahjulike rendilepingute sõlmimisest riigile tekitatud kahju suurus ja nõuda sisse vastutavatelt isikutelt

Tööturuameti abinõude plaan:
Rendilepingud on üleantud Sotsiaalministeeriumile.

- Inventeerida puhkusereserv ning lähtuda reservi arvestamisel puhkuse tasu arvestamise korrast

Tööturuameti abinõude plaan:

Puhkusereserv inventeeritakse. Tähtaeg 31.08.2004

- Lõpetada töötajate tasemekoolituskulude hüvitamine ja teiste erisoodustuste tegemine riigieelarvest

Tööturuameti abinõude plaan:
Tasemekoolitusega seotus kulusid 2004. eelarveaastal kaetud ei ole.

- Tagada 545 701 kroonise kohustuse üle kandmine riigituludesse

Tööturuameti abinõude plaan:
Tööturuameti raamatupidamises viiakse läbi põhjalik analüüs ülaltoodud summa õigsusest. Pisteline kontroll näitas, et 2002. aasta bilansis on antud summa kajastatud valesti, mis mõjutab ka 2003.aasta tulemust.
Tähtaeg 30.09.2004

- Pidada kinni Vabariigi Valitsuse poolt kehtestatud lisatasude maksmise piirangutest

Tööturuameti abinõude plaan:
Vastavalt Vabariigi Valitsuse määrusele on nõutavast tulemuslikuma töö ja täiendavate teenistusülesannete täitmise eest kokku riigiteenistujale lisatasu maksmise määraks kuus kuni 50% tema ametikoha palgaastmele vastavast, lisas kehtestatud palgamäärast. Tööturuametis on seda sätet järgitud, kuid projektide raames teostatud tööde eest lisatasude väljamaksmine on toimunud ühe kalendrikuu jooksul, kuigi töid teostati pikema perioodi jooksul, ka lisatasude maksmise käskkirjas on viide perioodile, mille eest lisatasu maksti. Projektide raames tehtavate tööde maht ei ole täpselt ette ennustatav ning tööde eest on võimalik tasu maksta alles pärast tööde lõppemist ning vastavate aruannete esitamist. Siin ka põhjus, miks on pikema perioodi jooksul tehtud lisatöö eest tasu maksmine koondunud ühte kuusse. Summaarselt kuudele jaotatuna see ei ületa Vabariigi Valitsuse poolt kehtestatut.
Alates 14.06.2004.a. kehtib Tööturuameti peadirektori poolt kinnitatud palgajuhend nii Tööturuametile kui ka tema kohalikele asutustele – tööhõiveametitele.

- Täiendada sisekontrollisüsteeme selliselt, et oleks tagatud hea raamatupidamistava nõuete jälgimine raamatupidamisarvestuse korraldamisel ja aruandluse koostamisel, sh asutusele kuuluvate varadega teostatud tehingute õige kajastamine raamatupidamises ning varade säilimine, sealhulgas:
- töötata välja ja rakendada raamatupidamise hea tava ja riigi raamatupidamise üldeeskirja nõuetele vastavad raamatupidamise sise-eeskirjad

Tööturuameti abinõude plaan:
2003 aastal kehtinud raamatupidamise sise-eeskirjade asemel on 2004. aasta raamatupidamise korraldamise aluseks välja töötatud ja kinnitatud uus

raamatupidamise sise-eeskiri. Sise-eeskirjade väljatöötamisel oli 2003a. oktoobris kaasatud Riina Virkus ja sise-eeskiri oli saadetud heakskiitmiseks Sotsiaalministeeriumisse.

- töötada välja ja võtta kasutusele parenduste ja registrite täienduste arvestamise metoodika, mis võimaldavad põhivarade kajastamise õiges bilansilises väärtuses.

Tööturuameti abinõude plaan:
Koostöös OÜ Eetasoft on välja registrite täiendused väljatöötamisel.
Tähtaeg 31.10.2004

- töötada välja ja võtta kasutusele juhend inventuuride läbiviimiseks ning inventuuritulemuste võrdlemiseks raamatupidamisandmetega

Tööturuameti abinõude plaan:
Raamatupidamise sise-eeskirja täiendatakse. Tähtaeg 31.oktoober 2004

- tagada varade õigeaegne arvele võtmine raamatupidamises

Tööturuameti abinõude plaan:
Alates 01.01.2004 kehtima hakanud Tööturuameti raamatupidamise sise-eeskirjad ja väljatöötamisel olev varade kasutusse andmise kord kehtestavad varade arvele võtmise.
Juhendi valmimise tähtaeg on 01.10.2004

- töötada välja ja rakendada juhend (protseduurireeglid) tegevuste kohta juhuks kui tekib vajadus seaduses sätestatust tulenevalt töötutele osutatud tööturuteenuste ja makstud abirahade tagasinõudmiseks

Tööturuameti abinõude plaan:
Alates 01.01.2004 kehtima hakanud Tööturuameti raamatupidamise sise-eeskirjadega koos töötati välja ka vastav juhend, mis on täiendamisel.

- Täiendada sisekontrollisüsteemi selliselt, et
- oleks tagatud riigieelarvest maksete tegemine vastavuses riigieelarve seadusega määratud kulude liigenduse ja sisuga

Tööturuameti abinõude plaan:
Alates 01.01.2004 on vastavalt riigi raamatupidamise eeskirjale (§15) tõhustatud sisekontrollisüsteemi. Algdokumendid on enne ülekande tegemist kontrollitud volitatud isiku ja kontrollija poolt. Volitatud isikud kinnitab TTA peadirektor oma käskkirjaga. Volitatud isikuks ei tohi olla pearaamatupidaja, haldusosakonna nõunik riigieelarve küsimustes, kontrolör ega teised raamatupidajad. Kontrollijaks on raamatupidajad vastavalt ametijuhenditega nendele sätestatud ülesannetele.
Rahalised ülekanded on peadirektori ja pearaamatupidaja poolt kinnitatud.
Elektrooniliste ülekannete tegemiseks on jaotatud õigused nii, et ülekannet sisestav raamatupidaja on erinev ülekannet aktsepteerivast raamatupidajast. Vastav õiguste jaotus kehtestatakse ametijuhendiga.

- oleks tagatud riigivaraga tehtud tehingutest saadud tulude riigieelarvesse üle kandmine vastavuses tulude riigieelarvesse kandmise korraga
- oleks tagatud riigihangete seaduse täitmine (nt eelarve koostamise protsessis määratleda planeeritavate soetuste ja ostetavate teenuste vajaduse suurus ning hinnata nende puhul riigihanke läbiviimise vajadust, lisaks sellele töötada välja vastav soetuste ja teenuste sisseostmise läbiviimise kord, kus oleks muu hulgas määratletud tegevuse eest vastutavad isikud).

Tööturuameti abinõude plaan:
Tööturuamet palkab tööle spetsialisti, kes hakkab korraldama tsentraalselt kõiki Riigihankeid.

- Rakendada abinõusid olemasoleva sisekontrollisüsteemi toimimise tõhustamiseks
- Tugevdada turvameetmeid tagamaks raamatupidamisandmete säilimine.

Tööturuameti abinõude plaan:
Turvalisuse tagamiseks on alates 01.01 2004 a erinevatel töökohtadel töötamiseks antud ainult ametijuhendist tulenevalt vajalikud õigused ja töökohal programmi sisenemiseks on kasutusel paroolid. Varukoopiat programmist tehakse alates 2004 aasta 2.jaanuarist iga tööpäeva lõpus või sagedamini vastavalt vajadusele.

- Vältimaks olukorda, kus puudub ülevaade töötururegistris olevate tööturuteenuste ja töötu sotsiaalse kaitse seaduse alusel väljamakstavate kohustuste ja olemasolevate nõuete kohta nende tekke momendil, tuleks täiendada töötururegistrit võimalustega sisestada andmeid tagasinõuete, laekumiste jms kohta ning võimalustega teha päringuid mistahes hetke seisuga. Tagada raamatupidamise andmete võrreldavus tööturegistri andmetega.

Tööturuameti abinõude plaan:
Tehakse ettepanek vastava töögrupi moodustamiseks
Tähtaeg 31.august 2004

- Vigade vältimiseks pidada töötururegistris ka eelarveväliste vahendite arvelt välja makstavate tööturutoetuste arvestust

Tööturuameti abinõude plaan:
Tehakse ettepanek vastava töögrupi moodustamiseks
Tähtaeg 31.august 2004

- Tagada kõigi asutusele kuuluvate rahaliste vahendite säästlik, sihipärane ja otstarbekas kulutamine, näiteks:

- nõuda sisse 3 785 krooni krediitkaartidega tehtud dokumentaalselt tõestamata kulud maksete tegijatelt

Tööturuameti abinõude plaan:
Auditi lõppedes on Tööturuameti raamatupidamine veelkord kontrollinud krediitkaardi maksete kuludokumentide puudumist või olemasolu.
Raamatupidamisele on esitamata jäänud kuludokumendid summas 781.00 krooni (15.01.2003) ja summas 70.50 krooni (01.07.2003).
Seoses vajadusega pidada dokumentide üle arvestust erinevate allikate, projektide ja alajaotuste lõikes, on dokumendid köidetud erinevatesse kaustadesse ja kiirel ülevaatel ei ole märgatud kõiki olemasolevaid dokumente. Nii on praeguse seisuga edastatud Riigikontrollile arve majutuse eest 11.10.2003 summas 1381,07 krooni.
Tähtaeg 15.08.2004.
Dokumentaalselt tõestamata kulud nõutakse sisse makse tegijatelt.
Tähtaeg 30.11.2004

- kehtestada krediitkaartide kasutamise ja aruandluse kord, mis sätestaks muuhulgas ka algdokumentide esitamise kohustuse

Tööturuameti abinõude plaan:
Tööturuametis 01.01.2004 kehtima hakanud raamatupidamise sise-eeskiri määratleb aruande esitamise tähtaja ja vormi. Kulu tegemisel krediitkaardiga tuleb viie päeva jooksul esitada raamatupidamisele kuludokumendid koos majanduskulude aruandega (Majanduskulude aruanne - lisa 6). Täiendavate krediit – ja deebetkaartide kasutuselevõtmine teiste isikute poolt tuleb vormistada käskkirjaga, kus on märgitud kulutaja, kulu tegemise aeg, eesmärk ja kulu suurus.

Ettepanek Maksu- ja Tolliametile:

Tagamaks Tööturuameti raamatupidamises maksukohustuste õige ja õiglane kajastamine viia läbi Tööturuametis ja tööhõiveametites maksuarvestuse õigsuse kontrollimine.

Lugupidamisega

Patrick Rang
Tööturuteenuste ja töötu sotsiaalse kaitse
osakonna juhataja
peadirektori ülesannetes

Monika Evardson 625 7721
Monika.evardson@tta.ee

sotsiaal ministeerium

Kaie Karniol
Riigikontroll
Narva mnt 11a
15013 TALLINN

Teie 16.07.2004 nr 2-7.1-FA/04/1043

Meie 06.08.2004 nr 14-4/7042

Kontrollaruande eelnõu "Tööturuameti ja tema kohalike asutuste majandustegevus 2003.aastal"

Täname Teid kontrollaruande eelnõu "Tööturuameti ja tema kohalike asutuste majandustegevus 2003.aastal" saatmise eest. Kontrollaruanne on läbi arutatud Tööturuameti esindajatega ja koostatud esmane abinõude kava puudujääkide kõrvaldamiseks.
Raamatupidamisarvestuse vastavusse viimiseks raamatupidamisseaduses ja rahandusministri määrustes sätestatud nõuetega on olemaolevasse raamatupidamise sise-eeskirjadesse sisse viidud parandused. Täiendused sise-eeskirjades kooskõlastatakse Sotsiaalministeeriumi finants- ja varahalduse osakonnaga.
Tegelikult olemasolevate varade arvelevõtmiseks ja nende arvestuse pidamiseks on detailsem arvestuse kord täiendamisel. Tööturuametis ja kohalikes tööhõiveametites viiakse läbi täiendav inventuur.
01.03.2004.a. on Tööturuameti rendilepingud ja vara aadressil Luha 16 üle antud Sotsiaalministeeriumile. 2004.a. plaanis on nimetatud maja võõrandamine, mille tõttu ei ole otstarbekas olemasolevaid rendilepinguid lõpetada. Tööturuametile on antud ülesandeks nii võlgade sissenõudmine kui riigile kahjulike rendilepingutega tekitatud kahju väljaselgitamine ja rentnike poolne hüvitamine.
Tööturuameti poolt on puhkusereserv inventeeritud ja arvestamisel tekkinud vead on üle kontrollitud.
Töötajate tasemekoolituse hüvitamine on 2004.a. lõpetatud. Erisoodustuste puhul on täiendamisel planeeritud ja põhjendatud tööülesannete täitmiseks vajalike soodustuste kasutamise kord.
Rahaliste kohustuste osas on nõutud põhjalikku analüüsi kohutuste väljaselgitamiseks ja kuludokumentide, -aruannete esitamise korra täiendamist raamatupidamise sise-eeskirjades.
14.06.2004.a. kinnitas Tööturuameti peadirektor palgajuhendi, kus lisatasude maksmise kord on viidud vastavusse Vabariigi Valitsuse kehtestatud lisatasude maksmise piirangutega.
Tööturuameti ja Sotsiaalministeeriumi tihedas koostöös täiendatakse sisekontrollisüsteemi ja raamatupidamise sise-eeskirju selliselt, et oleks tagatud hea raamatupidamistava nõuete järgimine raamatupidamise arvestuse korraldamisel ja aruandluse koostamisel.
Riigihangete seaduse täitmiseks ja hangete korraldamisega hakkab Tööturuametis tegelema riigihangete spetsialist; hankeid hakatakse välja kuulutama tsentraalselt.
Koostöös Tööturuameti ja Sotsiaalministeeriumi IT osakonnaga töötatakse välja turvameetmete tagamise programm ja protseduurireeglid töötururegistris olevate tööturuteenuste ja töötu sotsiaalse kaitse seaduse ning eelarveväliste vahendite alusel väljamakstavate kohustuste ja olemaolevate nõuete kohta nende tekke momendil.

Sotsiaalministeerium
Registrikood 70001952

Gonsiori 29
15027 TALLINN

Telefon 626 9301
Faks 699 2209
www.sm.ee
info@sm.ee

RIIGIKONTROLL
Kuupäev 06.08.04 Reg nr 2-7.1-FA/04/1043-3

Sotsiaalministeeriumi finants-ja varahalduse osakonna koordineerimisel viiakse ühistele alustele majandustegevust reguleerivad eeskirjad ja protseduuride kord, mis reguleerivad sealhulgas ka Tööturuameti ja tema kohalike asutuste majandustegevust.

Teie märkused ja ettepanekud, mis on kontrollaruande eelnõus esitatud on meile väärtuslikuks materjaliks analüüsis, mis aitab kaasa nii Sotsiaalministeeriumi kui Tööturuameti majandustegevuse paremaks korraldamiseks.

Lugupidamisega

Marko Pomerants
Minister

Marju Rein 626 9195
marju.rein@sm.ee